

29.01.2021

Београд

Наставно-уметничком већу
Факултет ликовних уметности у Београду

Сенату Универзитета уметности у Београду

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ
ПРОЈЕКТА: „МНЕМОЗИН РЕПРОГРАФИЈА – ИЗЛОЖБА ГРАФИКА
ИЗВЕДЕНИХ У АЛТЕРНАТИВНИМ ТЕХНИКАМА ФОТОТРАНСФЕРА И
КСЕРОКС ЛИТОГРАФИЈЕ“**

КАНДИДАТ: МИНА РАКИЦИЋ

Наставно-уметничко веће Факултета ликовних уметности на седници одржаној 8.10.2020. године донело је одлуку о формирању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидата мр. Мине Ракицић, под називом **МНЕМОЗИН РЕПРОГРАФИЈА – ИЗЛОЖБА ГРАФИКА ИЗВЕДЕНИХ У АЛТЕРНАТИВНИМ ТЕХНИКАМА ФОТОТРАНСФЕРА И КСЕРОКС ЛИТОГРАФИЈЕ** у саставу:

1. др ум. Александар Младеновић, редовни професор ФЛУ, Београд
2. др ум. Владимир Милановић, доцент ФЛУ, Београд
3. др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ, Београд
4. др ум. Јелена Средановић, доцент АЛУ, Нови Сад
5. др ум. Владимир Вељашевић, редовни професор ФЛУ, Београд (ментор)

Комисија Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности подноси следећи извештај:

Биографија кандидата:

Мина Ракицић (1991, Београд) завршила је 2013. основне академске студије на графичком одсеку Факултета ликовних уметности у Београду са просечном оценом 9.93, у класи професорке Биљане Вуковић. 2015. године завршила је мастер академске студије на истом одсеку, са просечном оценом 10.00 у класи професора Драгана Момирова. 2015. похађа курс Графичке стратегије (Printmaking Strategies) на предмету Графика на Летњој академији уметности (Internationale Sommerakademie für Bildende Kunst) у Салзбургу, у Аустрији, у класи професорке Елизабет Шмирл. 2015. уписала је докторске уметничке студије на ФЛУ у Београду на одсеку Графика. Члан је Удружења ликовних уметника Србије од 2016. године. Од 2019. године ради на графичком одсеку Факултета ликовних уметности у Београду у звању уметничког сарадника.

- 2015. публикација графике за аустријски часопис за графику и визуелну културу Jugendfrei International in Um:Druck.
- 2016. резиденцијални боравак у Графичкој бази у Гуанлану, Кина
- 2018. резиденцијални боравак на Уметничком институту Кала при универзитету Беркли, Калифорнија, САД
- 2019. студијски боравак на Академији уметности Јан Матејко у Кракову, Пољска

Самосталне изложбе:

2020. „How long is now?“, изложба графика и цртежа, Графички колектив, Београд

2018. „Архетипски амбијенти“, изложба графика, Галерија Коларац, Београд

2018. Графике из серија „Архетипски амбијенти“ и „Белешке о случају“, Салон 77, Галерија савремене ликовне уметности, Ниш

2018. Мале графике, Галерија Београдске тврђаве Унутрашња Стамбол капија, Београд

2017. “Annotated scripts II” изложба графика, Naas Living, Сан Франциско, Калифорнија, САД

2017. “Белешке о случају” изложба графика у Галерији Центра за графику и визуелна истраживања Академија, Београд

2016. Графике, Галерија Културног центра Новог Сада

2015. Цртежи, Галерија 73, Београд

Учествовала на око 60 групних изложби у земљи и иностранству.

Изложбе (избор):

2020. Изложба професора и студената ФЛУ, Академија ликовних уметности, Вроцлав, Пољска

2020. Изложба професора и студената ФЛУ, Академија ликовних уметности, Варшава, Пољска

2018. Међународно бијенале графике у Доуру, Португал

2017. Међународна изложба графика „Belt and Road“, Гуанлан, Гуангдонг провинција, Кина; исто, Софија, Бугарска

2017. Међународно бијенале графике у Гуанлану, Кина

2017. Међународна изложба Глобал принт 2017 у Доуру, Португал

2017. изложба “Избор”, радови чланова УЛУС-а по избору уметничког савета, Галерија УЛУС, Београд

2017. и 2014. Међународно тријенале графике, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић, Београд

2014 - 2016. Пролећна изложба УЛУС-а, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић, Београд

2014 - 2016. Погледи, изложба слика и цртежа младих уметника, Галерија 73, Београд

2013 - 2017. Мајска изложба графике београдског круга, Галерија „Графички колектив“, Београд

2015. ЕХ УУ графика, Галерија УЛУС, Београд

2015. Изложба *Printing strategies - The voice of the medium*, Internationale Sommerakademie für Bildende Kunst, Салзбург, Аустрија

2015. Изложба *Inconnue, elle était ma forme préférée*, Biennale Internationale d'estampe contemporaine, Троа Ривијер, Канада

2015. Изложба Млади 2015 Ниш Арт Фондације, Кућа легата, Београд

2015. Трећи интернационални салон графике, Градска галерија, Краљево

2015. Мала графика, Галерија Графички колектив, Београд

2015. ЕХ УУ графика, Национална галерија Београд

2014. Изложба Уметникова књига, пројекат сарадње Архитектонског факултета и Факултета ликовних уметности у Београду, Галерија ФЛУ, Београд
2013. Изложба Belgrade - Munich, пројекат сарадње Факултета ликовних уметности у Београду и Akademie der Bildenden Künste München, Галерија ФЛУ, Београд
2011. 8e Biennale internationale de gravure contemporaine, Academie des Beaux Arts, Лијеж, Белгија

Награде и стипендије:

- 2015. III награда на IX ЕХ УУ конкурс за графику
- 2015. Награда Факултета ликовних уметности “Стеван Кнежевић” за цртеж
- 2013. Награда Факултета ликовних уметности “Бошко Карановић” за графику
- 2018. Награда за најбоље докторанде компаније Eagle Hills, у оквиру пројекта BW Exceptional
- 2016 - 2017. Стипендија за докторанде Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије – учесник пројекта „Трансформација културних идентитета у савременој Србији и Европска унија“, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије / Филозофски факултет Университета у Београду
- 2015. Стипендија за студенте уметности Источне Европе, од Аустријске савезне канцеларије и Интернационалне летње академије у Салзбургу
- 2014. и 2016. Стипендија за изузетно надарене студенте у Републици Србији Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
- 2013. и 2015. Стипендија Фонда за младе таленте Републике Србије Доситеја
- 2013. Стипендија Града Београда за 400 најбољих студената београдских универзитета

Предмет овог докторског уметничког пројекта јесте појам репрографије како у смислу поступка репродуковања и копирања докумената, тако и у њеном симболичном значењу – удела у већ преоптерећеној материјалној култури. Стога је концептуални и теоријски аспект пројекта неодвојив од практичног дела рада. За потребе теоријског разматрања репрографије у контексту културно-уметничких збивања и актуелности, а кроз призму друштвених наука, размотрени су феномени друштвено–историјског дискурса уметности попут „ослобађања“ уметности, промене улоге уметника, поистовећивања уметности и живота итд.

Пројекат *Мнемозин репрографија* за **циљ** има да установи теоријски и понуди могућности формирања практичног оквира уметничког рада у области неконвенционалних начина изражавања у графичком медију. Овим пројектом, подржава се идеја да институционално призната уметност пре свега у контексту графичког медија, не мора настати у условима високе продукције, у специјализованим атељеима и радионицама, већ и у импровизованим условима, помоћу *уради сам* вештина. Ово истраживање треба да пружи увид у еволуцију улоге уметника од периода од модерне до садашњег тренутка, чиме учествује у обликовању дефиниције уметника и графичара данас. На конкретним примерима референтних уметника, на личном примеру, као и кроз детаљно анализирање технолошког аспекта, у овом пројекту кандидаткиња настоји да допринесе проширењу подразумеваног опсега графичке уметности и популаризацији хибридних техника.

Основне хипотезе од којих се полази су теоријски и критички осврти на актуелности који се тичу графичке уметничке сцене у свету од модернизма до данас, формирање уради сам културе као и методологија архивског поступка у ужем смислу.

Прво поглавље дефинише и објашњава појмове репрографије и памћења који се тичу назива теме и одређују смер истраживања. Друштвено-историјски контекст рада разматран је у другом поглављу. *Уради сам* покрет, као одговор на актуелну ситуацију преобимног, а неквалитетног тржишта, изнедрио је нови начин размишљања савременог човека, који подстиче на активност и уверава у стицање инстант стручности, чиме охрабрује људе из најразличитијих околности, да се без обзира на искуство прихвате савладавања нових умећа. Деривати ове *уради сам* активности као додатак на формално стечено знање о одређеној области, у овом случају уметности, могу допринети племенитијој структури знања и приступа раду, који коришћењем персонализованих техника појачава квалитет оригиналности.

Поменути аспекти *уради сам* културе разматрани су у трећем поглављу. Методолошки оквир уметничког истраживања базира се на принципима архивирања. У четвртом поглављу, анализиран је појам архива од филозофског полазишта, преко архивске грађе коју чини репрографски материјал, до референтних примера архивирања у уметничком раду. Техничко-технолошки аспект уметничког истраживања описан је у петом поглављу које побројава и анализира све хибридне технике коришћене у радовима. Ово поглавље за циљ има да упути читаоца у специфичности техника фото-трансфера што доприноси јаснијем доживљају уметничког рада *Мнемозин репрографија*. Архивски поступак уметничког деловања кандидаткиње образложен је у три сегмента који су чинили уметнички део пројекта, *Белешке о случају*, *Архетипски амбијенти* и *How long is now?* који су пропраћени фотографијама радова насталим на докторским уметничким студијама. Закључни део осврће се на ток истраживања, стечена знања и ставове током рада на пројекту. Приказује амбијент изложбених простора током трајања изложби и заокружује теоријски, поетички и критички поглед на истраживање.

Током истраживања кандидаткиња је користила неколико **метода истраживања**. Формирање основног тока подразумевао је логичке методе анализе основних појмова (архива, *уради сам* културе и хибридних техника), компарације (појмова архивирања и размишљања, *уради сам* активности и уметничке праксе), методе апстракције (генерализација и закључци) и конкретизације (референтни примери). Теоријско-епистемолошка димензија разраде пројекта почела је прикупљањем података кроз проучавање одговарајуће литературе која је омогућила одређивање друштвено-историјског и теоријско-уметничког контекста истраживања. Осим кроз литературу, посматрањем и анализом појединости које се тичу графичке уметничке сцене, како домаће тако и стране (кроз интернационалне пројекте, курсеве и студијске боравке), стечен је увид у актуелности на уметничкој сцени које су и описане у неколико наврата у разради теме. Метод експеримента искоришћен је у испитивању хибридних графичких поступака и ово испитивање утврдило је инструменте и технике практичног дела истраживања.

Опис докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат *Мнемозин репрографија - изложба графика изведених у алтернативним техникама фото-трансфера и ксерокс*

литографије кроз практичне – уметничке, теоријско-методолошке и историјско-културолошке аспекте истражује питање графичког израза у времену од трансформисане улоге уметника раног двадесетог века – од занатлије до менаџера – до уметника у доба дигитализације и хибридних техника. Ова транзиција одиграла се на плану усклађивања идеје и формалне конституције уметничког дела што је полазна историјска и теоријска тачка истраживања.

Уметничко истраживање за реализацију радова служи се техникама фото-трансфера, док се теоријски оквир дефинише кроз историју и филозофију уметности и то од ослобађања уметности од прости привидности, до нове реалности, као и кроз актуелне културе *уради сам* пројеката и архивирања као фундаменталног процеса уметничког истраживања.

Практични, уметнички вид истраживања базиран је на испитивањима својстава различитих техника фото-трансфера, које су у писаном делу рада побројане и анализиране, и резултирао је изложбама графика *Архетипски амбијенти* и *How long is now?*. За потребе заокруживања једног циклуса уметничког рада кандидаткиње, докторски пројекат се осврће и на прву изложбу из ове вишегодишње серије – *Белешке о случају* - која условљава потоње истраживање.

Графички израз у контексту овог рада кроз призму савременог стваралаштва и актуелних приступа уметничком деловању и даље се тиче сваког сегмента формално и традиционално схваћене графичке продукције, која подразумева појмове: матрица, техника, тираж, дисциплина, цртеж, фотографија, репрографичност и материјална култура.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат Мине Ракицић је комплексан рад базиран на уметничком и теоријском истраживању. Резултат уметничког рада формира целину представљену на три изложбе, и показује спремност кандидаткиње да константно унапређује своју досадашњу стваралачку праксу, како у концептуалном, идејном смислу и аргументацији, тако и у вишеслојности значења и специфичној продукцији која прати проблемски задатак. Конципирајући рад који интегрише различите уметничке праксе и поступке, Мина Ракицић је понудила једно могуће схватање ликовног израза у контексту савременог концепта живота и дневне рутине као предмета конзумације.

Преглед остварених резултата рада докторанда у одговарајућој области

Мина Ракицић својим докторским уметничким пројектом реализованим кроз многобројне алтернативне - хибридне технике ручне уметничке штампе, приказује могућност бављења графиком у различитим условима - не само професионалним - радионичким, инсистирајући на ширем схватању и сагледавању медија. Оваквим деловањем праћеним интензивном излагачком кампањом Мина Ракицић свесно занемарује и подрива догматске вредности и позицију медија у коме се изражава, успостављајући сопствене стандарде потврђене на домаћој и међународној уметничкој сцени.

Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Радам на докторском уметничком пројекту кандидаткиња Мина Ракицић је са успехом реализовала обиман истарживачки уметнички рад који је презентовала на три изложбе. Амбициозно конципиран уметнички пројекат потврђује способност кандидаткиње да професионално реализује и презентује своје уметнике радове, а писани део рада који прати овај пројекат сведочи о добром познавању материје и референтне литературе, теоријској аргументацији и артикулацији текста који је интегрални део уметничког пројекта. По свим параметрима, својим обимом и квалитетом, овај докторски уметнички пројекат пружа целовит и комплексан одговор на пријављену тему.

Оцена научног доприноса и критички осврт

Значај и допринос овог докторског уметничког пројекта огледа се, пре свега, у његовом аутентичном уметничком изразу, као и у теоријски утемељеном писаном раду. Представљени докторски уметнички пројекат представља оригинално остварење у проширеном пољу уметничке графике, а наглашен индивидуални уметнички израз ауторке наговештава могући правац њених будућих истраживања. Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта и писаног рада **„Мнемозин репрографија – изложба графика изведених у алтернативним техникама фототрансфера и ксерокс литографије“** закључује да је кандидаткиња Мина Ракицић са успехом реализовала и представила уметнички део рада. Писани део

који прати овај пројекат елоквентно је сведочење о кандидаткињиној теоријској и практичној упућености у материју којом се бави, а својим обимом и квалитетом, овај докторски уметнички пројекат пружа целовит и комплексан одговор на пријављену тему.

Закључак комисије

На основу укупне оцене докторског уметничког пројекта **„Мнемозин репрографија – изложба графика изведених у алтернативним техникама фототрансфера и ксерокс литографије“**, кандидаткиње Мине Ракицић, Комисија предлаже Наставно - уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду да прихвати Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, који би, затим са Предлогом одлуке био достављен Сенату Универзитета уметности, на чијем заседању би се донела одлука о усвајању и кандидат упутио на јавну одбрану пројекта.

1. др ум. Александар Младеновић, редовни професор ФЛУ, Београд
2. др ум. Владимир Милановић, доцент ФЛУ, Београд
3. др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ, Београд
4. др ум. Јелена Средановић, доцент АЛУ, Нови Сад
5. др ум. Владимир Вељашевић, редовни професор ФЛУ, Београд (ментор)